

FÒRUM CAT 21

TERRITORI I URBANISME – Estat i alternatives

GRUP DE DIÀLEG 6

ÈTICA EN L'URBANISME I L'ORDENACIÓ DEL TERRITORI

I. Estructura del grup de diàleg

Moderador

Antonio Font

Relator

Albert Cortina

Nucli de diàleg

<i>Arquitectura-urbanisme</i>	<i>Dani Calatayud Xavier Matilla Andreu Marfull</i>	<i>arquitecte arquitecte arquitecte</i>
<i>Medi ambient</i>	<i>Eulalia Comas Iago Otero</i>	<i>ambientòloga ambientòleg</i>
<i>Filosofia- sociopolítica</i>	<i>Cristian Palazzi Nemo Remesa</i>	<i>filòsof sociòleg – polítòleg</i>
<i>Economia-dret</i>	<i>Miquel Morell Oriol Monclus</i>	<i>economista advocat</i>

II. Objectius del grup de diàleg

A Catalunya, durant la darrera dècada i especialment en aquests moments de canvi de paradigma i de crisi global (ecològica, econòmica, social, institucional i ètica), els discursos i la pràctica de l'urbanisme i l'ordenació territorial expressa les contradiccions entre el canvi cap a una nova cultura del territori i una ètica de l'urbanisme i la inèrcia en la gestió i utilització dels instruments tradicionals que en molts casos desemboca en conflictes territorials entre moviments ciutadans, agents econòmics i administracions públiques.

Comencem a adonar-nos que la Modernitat, en la que es subtenia des dels seus orígens l'urbanística, va provocar la separació i posterior desaparició de la "racionalitat axiològica" (dels valors) i la seva substitució per una "racionalitat instrumental". La humanitat durant aquesta etapa històrica ha utilitzat el saber com a "poder fer" pel domini i l'explotació descontrolada de la Natura, sense voler ser conscients i reconèixer els límits del propi planeta Terra, així com els límits del creixement econòmic, que ha influenciat la nostra idea de progrés i benestar.

El buit ètic de la nostra civilització tecno-industrial i el buit moral en la ciència i la tecnologia, dins del procés que Nietzsche va diagnosticar com l'"adveniment del nihilisme", fa que en aquests moments de profunda transformació (més que de canvi o crisi) en el qual estem vivint la transició d'un paradigma hegemònic cap a un altre de nou, ens fem preguntes sobre la ètica aplicada a l'urbanisme i a l'ordenació del territori.

En aquest procés de re-valorització o re-generació de l'urbanisme i l'ordenació del territori, ens es segurament útil la ètica de la responsabilitat que va enunciar Jonas, caracteritzada per alguns d'aquests aspectes fonamentals:

- a) L'ampliació de la responsabilitat (social) a la natura.
- b) El foment dels deures cap a les generacions futures.
- c) El Foment dels principis d'una praxis col·lectiva, més enllà de la fonamentació de les accions individuals.

Es fa doncs necessari aprofundir en la necessitat d'una nova cultura i una nova ètica aplicada a l'urbanisme i l'ordenació del territori que prioritzi:

- a) El be comú
- b) El respecte i la protecció de la natura.
- c) L'equitat social
- d) La gestió prudent dels recursos.
- e) La competitivitat equilibrada entre els territoris i les ciutats.
- f) Una forma més participativa de govern i gestió del territori.

Aquest grup de diàleg del Fòrum vol detectar els principis i sistemes de valors al voltant dels paradigmes territorials (compacitat, connectivitat, identitat, equitat, diversitat, cohesió social, sensualitat, qualitat de vida, regeneració integral...) i de la urbanística moderna, per tal d'assenyalar els valors i principis que haurien de regir, des de una nova ètica, els processos de transformació urbana i territorial en aquestes primeres dècades del segle XXI.

III. Eixos temàtics principals del diàleg

1. La definició del "**be comú**" o de l'**interès públic** aplicat a l'urbanisme i l'ordenació del territori, en l'actual situació d'una societat de minories, fragmentada i d'interessos contraposats.

2. L'afirmació d'uns **valors i uns principis ètics** que permetin una opinió pública i una practica professional-tècnica i política a favor dels menys afavorits, en el marc d'unes ciutats i uns territoris mes eficients, mes sostenibles i mes justos socialment.
3. La recerca de nous instruments per un urbanisme i una ordenació del territori que ja no pot basar-se en la generació de plusvàlues per a la construcció de la "ciutat pública" ni en el paradigma hegemònic del creixement, i que te que cercar **nous principis des de una lògica del desenvolupament sostenible per generar valor**.
4. Les noves formes de **participació democràtica** des de baix (*bottom up*) en la construcció dels instruments de govern (plans, lleis, reglaments...) i en la gestió de les transformacions urbanes i territorials.

IV. Procés de treball

Es plantejarà el treball a partir dels eixos temàtics principals de diàleg anunciats en forma de preguntes o dilemes punyents que donaran peu al debat. Es preveuen elaborar unes **ponències-diàleg** a desenvolupar en les respectives reunions de debat intern al llarg del primer semestre de l'any 2013, articulades al voltant de cadascun dels eixos temàtics principals de diàleg.

Cada reunió es debatrà els diferents eixos temàtics de forma interdisciplinar per tots els membres del nucli de diàleg a partir de les ponències marc presentada per cada membre de l'equip i els seus resultats seran compilats pel relator i el moderador.

Amb un màxim de 10 dies d'anterioritat a la celebració de cada una de les reunions, els ponents corresponents envaran un **text marc** (inèdit o no) que serveixi per situar o contextualitzar el tema objecte de la reunió.

Els textos marc i els resultats parcials de cadascun dels diàlegs es posaran a disposició de la resta de **grups de diàleg del Fòrum**, es difondran a les **xarxes socials** a través del **portal web del Fòrum** i es faran arribar a un **grup d'experts** que caldrà definir, per tal que hi puguin fer les aportacions que considerin oportunes.

A finals del 2013, aquests materials, degudament endreçats, es lliuraran a l'organització del Fòrum com a document final del grup de treball aportant alternatives i recomanacions.

V. Calendari proposat

Primera sessió de diàleg intern: **dimarts 18 de juny** (16,00- 20,00h)

Segona sessió de diàleg intern: **dimarts 9 de juliol** (16,00 -20,00h)

Barcelona, 12 de juny de 2013